

RÁMCOVÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE PREDMET NÁBOŽENSTVO/NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

5. ročník základných škôl

Ročníková téma: POZNÁVANIE CEZ DIALÓG

V tomto veku dieťa stále viac naväzuje a rozvíja vzťahy s okolitým svetom formou dialógu. Dialóg rozvíja nie len verbálne ale aj symbolicky. To mu umožňuje vstúpiť do sveta symbolov slávenia. Rozvíja rozmer oslavy Boha cez gestá a postoje, v ktorých sa zjednocuje so spoločenstvom, čo ho uschopňuje rozvíjať vzťahy nie len s ľuďmi ale aj s Bohom.

Ročníkový symbol: DOM

Ročníkový cieľ: Prehľbovať medziľudské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie. Spoznávať spôsoby komunikácie človeka s Bohom. Oceniť komunikáciu s Bohom prostredníctvom modlitby a slávenia.

1. téma: BOH HOVORÍ K ČLOVEKU

Hodinová dotácia témy: 5 hod. s jednohodinovou dotáciou/ 10 hod. s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: Sväté písmo, byzantská misia

Ciele témy:

Kognitívny: Definovať pojem Biblia, Sväté písmo a orientovať sa v ňom. Vysvetliť prínos byzantskej misie.

Afektívny: Uvedomiť si potrebu čítania Svätého písma. Oceniť misiu Cyrila a Metoda pre Slovensko.

Psychomotorický: Formovať návyk pravidelného čítania Svätého písma. Rozvíjať zručnosť vo vyhľadávaní podľa limitácií /súradníc/ vo Svätom písme.

Obsahový štandard

Sväté písmo – posvätná kniha kresťanov /vyhľadávanie kníh, kapitol veršov/, skratky kníh.

Byzantská misia na území Veľkej Moravy

Žiaci vierozvestcov – sv. Gorazd, jeho žiak sv. Bystrík

Výkonový štandard

Žiak vie

- vymenovať 5 kníh Prvého (Starého) zákona a 5 kníh Nového zákona
- podľa súradníc nájsť daný text vo Svätom písme
- správne používať skratky kníh Svätého písma, čísla kapitol a veršov
- opísať najdôležitejšie udalosti zo života sv. Cyrila a Metoda
- vysvetliť prínos byzantskej misie pre Slovensko
- vysvetliť prínos prekladu Svätého písma do nášho jazyka
- reprodukovať spamäti prvé dva verše Jánovho evanjelia
- s pomocou učiteľa poskladať modlitbu Otče náš v cirkevnoslovenskom jazyku
- používať vhodné slová v komunikácii s inými ľuďmi
- pravdivo a správne šíriť informácie

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie významu písma pre komunikáciu
- učí sa reagovať primerane situácií

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- je otvorený pre tvorivé myslenie

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje hodnotu písma pre kultúru národa
- je schopný uvedomiť si hodnotu Byzantskej misie pre našu kultúru

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- uvedomuje si hodnotu národnej a kresťanskej identity
- zaujíma sa o dedičstvo predkov

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje hodnotu Biblie pre rozvoj duchovného rozmeru kresťana

Prierezové témy**Osobnostný a sociálny rozvoj:**

Žiak

- si uvedomuje potrebu a význam jazyka a zlepšuje komunikáciu vo svojom okolí

2. TÉMA: DIALÓG BOHA A ČLOVEKA

Hodinová dotácia témy: 5 hod s jednogodinovou dotáciou/10 hod. s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: modlitba, dialóg

Ciele témy:

Kognitívny: V biblických textoch o Dávidovi, Šalamúnovi, Márii a Ježišovi identifikovať formy modlitby.

Afektívny: Uvedomiť si potrebu modlitby a jej dôležitosť v živote človeka.

Psychomotorický: Integrovať do svojho života dôverný dialóg s Bohom v modlitbe podľa vzoru biblických postáv.

Obsahový štandard

Modlitba ako dialóg

Modlitba ako prosba, nárek, chvála, protest, vďaka

Tanec, spev, slávenie, mlčanie ako modlitba

Miesto a čas modlitby v živote človeka

Výkonový štandard

Žiak vie

- identifikovať formy modlitby v biblických textoch o Dávidovi, Šalamúnovi, Márii, Ježišovi
- prerozprávať časť biblického príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna
- stručne charakterizovať sedem prosieb modlitby Otče náš
- vytvoriť kartotéku biblických modlitieb
- nájsť vo Svätom písme modlitbu Otče náš
- porovnať dva evanjeliové texty modlitby Otče náš
- prostredníctvom modlitby rozvíjať dialóg s Bohom
- citovať jeden citát zo Svätého písma
- správne doplniť (poskladať) Magnifikat

Rozvoj kompetencií:**komunikačné kompetencie:**

Žiak

- rozumie potrebu dialogickej modlitby: prosbe, náreku, chvále, protestu, vďake

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- je otvorený pre tvorivé myslenie

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje hodnotu profánneho a náboženského slávenia pre ľudskú spoločnosť

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- uvedomuje si hodnotu kresťanskej identity

existenciálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje duchovné potreby

Prierezové témy:**Osobnostný a sociálny rozvoj**

Žiak

- sa cvičí aktívnemu počúvaniu

Mediálna výchova

Žiak

- objektívne hľadá pravdu

Environmentálna výchova:

Žiak

- vníma svoju zodpovednosť k prírode, rozvíja vzťah ku prírode prostredníctvom vzoru sv. Františka z Assisi

3. TÉMA: NÁŠ DIALÓG S BOHOM**Hodinová dotácia témy:** 4 hod. s jednohodinovou dotáciou/ 8 hod. s dvojhodinovou dotáciou**Kľúčové pojmy:** symbol, náboženský symbol, liturgické slávenie**Ciele témy:****Kognitívny:** Vysvetliť a porovnať jednotlivé obdobia liturgického roku. Vysvetliť význam farieb, slávenia, symbolov a úkonov liturgického roku.**Afektívny:** Vnímať dorozumievanie sa človeka prostredníctvom symbolov. Vnímať striedanie profánneho a posvätného času. Pozorovať zmeny v liturgickom roku. Vnímať a oceniť slávenie liturgie ako spôsob komunikácie Boha s človekom.**Psychomotorický:** Sláviť liturgický rok v rodine a vo farnosti.**Obsahový štandard**

Komunikácia prostredníctvom symbolu. Náboženské symboly.

Potreba slávenia v živote človeka.

Čas slávenia - liturgický rok

Miesto slávenia - posvätné miesta

Výkonový štandard

Žiak vie

- vysvetliť pojem symbol
- rozlíšiť znak od symbolu
- oceniť úlohu a zmysel symbolov
- porovnať striedanie profánneho a posvätného času.
- orientovať sa v striedaní času liturgického roka
- vníma rozdielnu náplň a úlohu jednotlivých liturgických období
- priradiť správnu farbu k liturgickému obdobiu
- správne demonštrovať aspoň 5 liturgických úkonov
- vysvetliť a oceniť potrebu slávenia
- predstaviť skutočnosti potrebné k sláveniu – miesto, čas, hostina
- symbolicky nakresliť schému rozdelenia liturgického roka
- pomenovať základné časti chrámu
- nakresliť a pomenovať 5 liturgických predmetov

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie symbolickému spôsobu komunikácie
- rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach profánneho a náboženského života

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie
- učí sa učiť spolupráci

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje hodnotu profánneho a náboženského slávenia pre ľudskú spoločnosť

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- uvedomuje si hodnotu kresťanskej identity

existenciálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje duchovné potreby
- hľadá svoju úlohu vo svete a cirkvi

Prierezové témy

Mediálna výchova:

Žiak

- rozumie svetu symbolov
- vie správne používať symbolické vyjadrovanie

4. TÉMA: OBETA BOŽIEHO ĽUDU

Hodinová dotácia témy: 4 hod. s jednohodinovou dotáciou/ 8 hod. s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: obeta, náboženská obeta, obeta Ježiša Krista

Ciele témy:

Kognitívny: Definovať pojem obeta. Porovnať židovský a kresťanský obetný kult.

Afektívny: Oceniť hodnotu obety v ľudskom živote.

Psychomotorický: Zapájať sa do prípravy a priebehu liturgického slávenia.

Obsahový štandard

Obeta, obetavosť, jej zmysel v živote človeka.

Náboženský význam slova obeta

Židovský a kresťanský obetný kult

Osobná obeta

Výkonový štandard

Žiak vie

- prostredníctvom príkladu opísať zmysel obety
- uviesť príklady obety druhých ľudí (priateľov, rodičov)
- vysvetliť jednoduchým spôsobom sprítomnenie Ježišovej obety pri sv. omši
- vysvetliť prirovnanie Ježiša k nebeskému pelikánovi
- nájsť analógiu medzi baránkom v Prvom (Starom) zákone a Božím baránkom v Novom zákone
- vysvetliť význam chleba a vína v živote človeka
- charakterizovať symbolický význam obetných darov chleba a vína pri sv. omši
- aktívne sa podieľať na príprave a priebehu liturgického slávenia

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie symbolickému spôsobu komunikácie
- rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach profánneho a náboženského života
- rozlišuje spôsob komunikácie v židovskom a kresťanskom kulte

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje v náboženskom kulte prepojenie s profánnym životom človeka
- osvojuje si postoj vzájomnej tolerancie, učí sa akceptovať druhých ľudí a ich vierovyznanie
- rešpektuje židovskú tradíciu ako dedičstvo pre kresťanskú tradíciu

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- učí sa tolerancii, ústretovosti ale aj kritickosti
- uvažuje nad humánnymi princípmi, objavuje rozmer sociálneho cítenia

existenciálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť rozmer obety
- objavuje kresťanský pohľad na obetu

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- chápe zmysel obety pre službu v rodine a spoločnosti

5. TÉMA: DIALÓG CEZ SLUŽBU

Hodinová dotácia témy: 5 hod. s jedn hodinovou dotáciou/ 10 hod. s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: etika chudoby, milosrdenstvo, služba, sviatosti

Ciele témy:

Kognitívny: Vymenovať konkrétne formy pomoci Cirkvi, chudobným a biednym v dejinách aj v súčasnosti. Zdôvodniť potrebu sviatostí pre život kresťana.

Afektívny: Uvedomiť si hodnotu a význam služby človeka človeku.

Psychomotorický: Formovať postoj pomoci skutkom aj modlitbou.

Obsahový štandard

Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v cirkvi, kláštorná starostlivosť o chudobných a chorých, Katarína Sienská, Vincent z Pauly, Alžbeta Durínska

Starostlivosť o chudobných a chorých v súčasnej farnosti – charita, paliatívna starostlivosť

Služba chorým, služba ľudskej rodine a služba Cirkvi a spoločnosti

Výkonový štandard

Žiak vie

- vymenovať konkrétne formy pomoci Cirkvi, chudobným a biednym v dejinách aj v súčasnosti
- opísať a porovnať možnosti angažovanosti chlapca a dievčaťa v službe rodine a spoločenstvu
- konkrétnymi skutkami slúžiť rodine, chorým, slabším
- vysvetliť potrebu sviatosti manželstva, kňazstva a pomazania chorých pre človeka z pohľadu služby

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie empatickej komunikácii a empatickému správaniu sa

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanského humanizmu pre rozvoj ľudskej spoločnosti

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje potreby a potreby iných ľudí
- uvažuje nad princípmi solidarity a lásky odzrkadlenými v charitatívnej činnosti Cirkvi

existenciálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť rozmer služby
- vysvetlí kresťanský pohľad na hodnotu individuálneho života
- objavuje kresťanský pohľad na zmysel života

Prierezové témy**Výchova k manželstvu a rodičovstvu:**

Žiak

- rozvíja svojou službou vzťahy v rodine
- pozná svoju úlohu v rodine

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- je vnímavý k duchovným potrebám svojej komunity
- využíva svoje možnosti

RÁMCOVÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE PREDMET NÁBOŽENSTVO/NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

6. ročník základných škôl a 1. ročník osemročných gymnázií

Ročníková téma: POZNÁVANIE PRAVDY

Dieťa začína kriticky vnímať život a prostredie, v ktorom žije. Objavuje v sebe túžbu po hľadaní pravdy. Na tejto ceste potrebuje byť sprevádzané pravdou, ktorá ho vedie k Bohu, a ktorej hodnotu sa učí spoznávať. Rozvíja v sebe schopnosť vnášať objavenú pravdu do života. Objavená pravda prehlbuje rozmer náboženskej viery v živote dieťaťa.

ROČNÍKOVÝ SYMBOL: KAMEŇ

Ročníkový cieľ: Spoznávať Božiu pravdu. Oceniť hodnotu pravdy. Orientovať svoj život podľa pravdy. Praktizovať život v pravde podľa hlasu svedomia.

1. TÉMA: PRAVDA AKO HODNOTA

Hodinová dotácia témy: 4 hod pre školy s jednogodinovou dotáciou/ 8 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: sila slova, pravda, klamstvo, Jakub a Ezau, tajomstvo, čestnosť, 8. Božie prikázanie, médiá, ohováranie, osočovanie

Ciele témy:

Kognitívny: Interpretovať posolstvo biblického príbehu o Jakubovi a Ezauovi, vysvetliť potrebu pravdy v živote človeka a v medziľudských vzťahoch. Posúdiť silu slova. Reflektovať zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov.

Afektívny: Oceniť hodnotu pravdy v živote človeka. Uvedomiť si možnosť manipulácie slovom a jej riziká.

Psychomotorický: Formovať návyk kritického prístupu k informáciám.

Obsahový štandard

Potreba pravdy

Jakub a Ezau

Pravda v etike, médiá (zachovanie tajomstva)

8. Božie prikázanie

Výkonový štandard

Žiak vie

- na konkrétnej modelovej situácii rozlíšiť medzi pravdou a klamstvom
- interpretovať cez biblický príbeh o Jakubovi a Ezauovi dopad klamstva na vzťah súrodencov
- vysvetliť potrebu pravdy v živote človeka a v medziľudských vzťahoch
- posúdiť silu slova
- pomenovať zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov
- uviesť príklad manipulácie slovom a riziká manipulácie
- na základe novinových článkov posúdiť hodnotu etiky pravdy v masmédiách
- vo dvojici vytvoriť fiktívny list redaktorovi (novín, TV...) a posúdiť hodnovernosť daného masmédiá

Rozvoj kompetencií

osobnostné kompetencie:

Žiak

- objavuje zmysel pravdy, spravodlivosti
- v modelových situáciách rozlíši medzi pravdou a klamstvom

sociálne kompetencie:

Žiak

- reflektuje zásady pravdy pre správne fungovanie medziľudských vzťahov

komunikačné kompetencie:

Žiak

- uvedomuje si možnosť manipulácie slovom a jej riziká
- chápe význam a hodnotu vypovedaného slova
- vie vyberať a triediť informácie z rôznych médií
- vyjadruje svoje myšlienky
- nachádza zmysel slova alebo výrazu

existenciálne kompetencie:

Žiak

- žiak objavuje hodnotu pravdy vo svojom osobnom živote aj v medziľudských vzťahoch
- je otvorený pre život v pravde

Prierezové témy

Mediálna výchova:

Žiak

- je schopný samostatnej reflexie o pozitívnom a negatívnom vplyve médií
- osvojil si kritériá na hodnotenie mediálnych žánrov
- vníma účinok médií na osobnosť človeka

2. TÉMA: HLADANIE PRAVDY O SVETE

Hodinová dotácia témy: 5 hod pre školy s jednogodinovou dotáciou/ 10 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: hľadanie pravdy, mýtus, obrazná reč, evolučná teória, stvorenie sveta

Ciele témy:

Kognitívny: Predstaviť pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení a porovnať s vedeckým pohľadom. Porovnať staroveké mýty o vzniku sveta s poslanstvom biblického textu.

Afektívny: Vnímať pravdivosť obraznej reči. Vážiť si krásu stvoreného sveta.

Psychomotorický: Zostaviť vlastný žalm na oslavu stvorenia rečou dnešného človeka.

Obsahový štandard:

Cesty hľadania pravdy v dávnej minulosti

Mýtický obraz sveta

Evolučná teória

Biblický obraz stvorenia sveta (ENV)

Výkonový štandard

Žiak vie

- opísať pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení sveta
- porovnať predstavenú časovú udalosť stvorenia sveta na „lište“ času a vo Svätom písme

- pomenovať biblický príbeh o stvorení ako model stvorenia, nie historickú udalosť
- porovnať biblický príbeh o stvorení s vedeckým pohľadom
- porovnať staroveké mýty o vzniku sveta s posolstvom biblického textu
- jednoducho vytvoriť symbolický obraz stvorenia sveta
- zostaviť vlastný žalm na oslavu stvorenia rečou dnešného človeka
- vytvoriť jednoduchý projekt pre pomoc znečistenej prírode (globálne problémy)

Rozvoj kompetencií

osobnostné kompetencie:

Žiak

- rozumie pohľadu na svet vo svetle kresťanskej viery

sociálne kompetencie:

Žiak

- dokáže vytvoriť jednoduchý projekt pre pomoc znečistenej prírode

komunikačné kompetencie:

Žiak

- vie jednoducho vysvetliť symbolickú – obraznú reč mýtov
- správa sa ohľaduplne, pozorne a tolerantne

občianske kompetencie:

Žiak

- účinne sa zapája do diskusie, vhodne argumentuje
- má pozitívny vzťah k zvereným veciam
- vníma človeka ako súčasť prírody

existenciálne kompetencie:

Žiak

- prostredníctvom biblického príbehu si uvedomuje hodnotu stvoreného sveta
- objavuje stvorený svet ako dar Boha človeku
- vníma svoju zodpovednosť za stvorený svet

Prierezové témy

Environmentálna výchova:

Žiak

- oceňuje prírodu (zem, vodu, zvieratá, rastliny)
- vníma človeka ako súčasť prírody
- má úctu k živým aj neživým súčasťam prírody, ktoré aktívne chráni.

3. TÉMA: HĽADANIE PRAVDY O SEBE

Hodinová dotácia témy: 5 hod pre školy s jednogodinovou dotáciou/ 10 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: stvorenie človeka, Boží obraz, úcta, pád človeka, hriech, svedomie, zákon, prekážky pravdy, pocit viny, vedomie viny

Ciele témy:

Kognitívny: Predstaviť pravdivosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení človeka a porovnať s vedeckým pohľadom. Porovnať biblický príbeh o páde človeka s mýtickým a poukázať na rozmer kresťanskej nádeje (vyznanie a odpustenie viny). Zdôvodniť existenciu zákona vo svedomí. Určiť osobné prekážky pri hľadaní pravdy.

Afektívny: Uvedomiť si hodnotu človeka v stvorení na Boží obraz, bez ohľadu na vzhľad a výkon. Na modelovej situácii vnímať existenciu vlastnej viny. Uvedomiť si svoje hranice.

Psychomotorický: Osvojiť si vonkajšie prejavy úcty k človeku. Na modelových situáciách formovať návyk správneho zaobchádzania s vinou (pocit viny, vedomie viny).

Obsahový štandard:

Pôvod človeka

Biblický obraz stvorenia človeka

Pád človeka

Hranice človeka (svedomie)

Výkonový štandard

Žiak vie

- pomenovať symbolickosť obraznej reči biblického príbehu o stvorení človeka a porovnať s vedeckým pohľadom
- vysvetliť hodnotu človeka v stvorení na Boží obraz
- vnímať svoje vlastné hranice
- navonok prejaviť úctu k človeku
- porovnať biblický príbeh o páde človeka s mýtickým a poukázať na rozmer kresťanskej nádeje (vyznanie a odpustenie viny)
- zdôvodniť existenciu zákona vo svedomí
- určiť osobné prekážky pri hľadaní pravdy
- na modelových situáciách rozlíšiť medzi pocitom viny a vedomím viny

Rozvoj kompetencií

osobnostné kompetencie:

Žiak

- má pozitívny vzťah k sebe aj k iným
- dokáže hodnotiť dopad svojich emócií
- vie vytrvať v skúmaní a poznávaní nových vecí

sociálne kompetencie:

Žiak

- akceptuje druhých ľudí bez ohľadu na vzhľad a výkon
- objavuje radosť z dobre vykonanej práce

komunikačné kompetencie:

Žiak

- je schopný vyjadrovať sa, porovnávať
- vie vyjadriť svoje pocity
- vníma obrazy a symboly
- kriticky hodnotí myšlienky

občianske kompetencie:

Žiak

- odhaduje dôsledky vlastného správania a konanie v modelových situáciách

kultúrne kompetencie:

Žiak

- pozorne vníma symbolické vyjadrovanie v mýtoch a prostredníctvom obraznej reči
- chápe dôležitosť kultúrneho vyjadrovania

existenciálne kompetencie:

Žiak

- rozumie pohľad na stvorenie človeka vo svetle kresťanskej viery
- dokáže si uvedomiť svoju jedinečnosť a hodnotu
- objavuje nielen svoju hodnotu ale hodnotu každého človeka

Prierezové témy**Mediálna výchova:**

Žiak

- vníma umelecké diela vyrastajúce z kresťanstva (obraz, literatúra, hudba) ako výraz kresťanského učenia a kresťanskej tradície

Environmentálna výchova:

Žiak

- vníma človeka ako súčasť prírody

4. TÉMA: OHLASOVATELIA PRAVDY

Hodinová dotácia témy: 4 hod pre školy s jednogodinovou dotáciou/ 8 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: prorok Ezechiel, Ježiš – učiteľ pravdy, sv. Peter - skala, sv. Štefan, kamenné srdce, ohlasovanie

Ciele témy:

Kognitívny: Vysvetliť význam ohlasovania pravdy. Odvodiť logický záver z prezentovanej obraznej biblickej reči pri povolaní proroka Ezechiela. Na základe predstavených biblických postáv interpretovať biblické poslanstvo o hodnote pravdy.

Afektívny: Na základe svedkov pravdy povzbudiť sa k praktizovaniu pravdy.

Psychomotorický: Inšpirovať sa k životu podľa pravdy pozitívnymi vzormi z dejín. Identifikovať sa s predloženými vzormi pre život v pravde.

Obsahový štandard:

Prorok Ezechiel (Ez 3, 1-3)

Ježiš – učiteľ pravdy (Mt, 5,37)

Apoštolí - hlásatelia pravdy (sv. Peter, sv. Štefan)

Modelové ilustrovanie konceptov a princípov pravdy

Výkonový štandard

Žiak vie

- vysvetliť význam ohlasovania pravdy
- odvodiť logický záver z prezentovanej obraznej biblickej reči pri povolaní proroka Ezechiela
- vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše,áno' nech je,áno' a vaše,nie' nech je,nie“ (Mt 5,37)
- vymenovať aspoň dvoch ohlasovateľov pravdy
- jednoducho opísať život sv. Petra a sv. Štefana
- porovnať svoj život s predloženými vzormi - ohlasovateľmi pravdy

Rozvoj kompetencií**osobnostné kompetencie:**

Žiak

- cez predstavené biblické postavy vníma a akceptuje existenciu nemennej pravdy
- cez modelové situácie posúdi predstavené pozitívne a negatívne udalosti a vyvodí závery pre svoj život

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- je schopný vytvárať vzťahy prostredníctvom pravdivej komunikácie s inými ľuďmi

komunikačné kompetencie:

Žiak

- na základe Ježišovho výroku: „Vaše ‚áno‘ nech je ‚áno‘ a vaše ‚nie‘ nech je ‚nie‘“ vie zosúladiť vnútorný postoj s vonkajším
- uvedomuje si hodnotu pravdivej komunikácie

existenciálne kompetencie:

Žiak

- podľa predstavených vzorov rozvíja praktizovanie pravdy

5. TÉMA: KONAŤ V PRAVDE

Hodinová dotácia témy: 5 hod pre školy s jednododinovou dotáciou/ 10 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: zlaté pravidlo, morálka, židovský zákon Zedaka, islamský Zakat, príkaz lásky, skutky lásky, milosrdenstva, sociálny hriech, spravodlivosť, väčšie, menšie zlo a dobro

Ciele témy:

Kognitívny: Vysvetliť dopad rozhodnutia na život človeka. Zosumarizovať a aplikovať tému pravdy a jej hlavné body na riešení problému s mravnou dilemou.

Afektívny: Na modelovej situácii si uvedomiť existenciu svojho svedomia. Stotožniť sa s kritériami rozlišovania medzi väčším a menším zlom, medzi väčším a menším dobrom.

Psychomotorický: Formovať návyk zodpovednosti za svoje mravné rozhodnutia.

Obsahové štandardy:

Zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky (Zlaté pravidlo)

Židovský zákon Zedaka, islamský Zakat, Ježišov príkaz lásky

Skutky lásky (skutky milosrdenstva)

Sociálny hriech

Riešenie problémovej úlohy – príbeh s mravnou dilemou

Výkonový štandard

Žiak vie

- diskutovať o význame „Zlatého pravidla“
- porovnať židovský zákon Zedaka, islamský Zakat a Ježišov príkaz lásky
- prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede o význame „Zlatého pravidla“
- vnímať dopad rozhodnutia na život človeka
- na modelovej situácii demonštrovať skutky lásky
- posúdiť hodnotu pravdy a vyvodiť závery pri riešení problémovej úlohy s mravnou dilemou
- rozlišovať medzi väčším a menším zlom, medzi väčším a menším dobrom
- definovať sociálny hriech
- vymenovať 3 skutky, ktorými koná podľa pravdy
- na príkladoch svätých, významných osobností a konkrétnych životných udalostiach vysvetliť spravodlivé (pravdivé) konanie

Rozvoj kompetencií

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- prostredníctvom problémovej úlohy – príbehu s mravnou dilemou zvažuje dôsledky a následky života podľa prirodzenej morálky
- je schopný vnímať predstavené myšlienkové pochody

osobnostné kompetencie:

Žiak

- pri svojich reakciách je ohľaduplný voči mienke iných ľudí
- je vnímavý k morálnemu a duchovnému rámcu svojej komunity

sociálne kompetencie:

Žiak

- vyjadriť svoj názor bez toho, aby urážal a opovrhoval názorom druhých
- chápe potrebu efektívne spolupracovať s druhými
- oceňuje skúsenosti druhých ľudí
- ohľaduplnosťou prispieva k upevňovaniu medziľudských vzťahov
- v prípade nutnosti poskytne pomoc alebo o ňu požiada

komunikačné kompetencie:

Žiak

- zameria sa na konkrétne prejavy správania, problému

občianske kompetencie:

Žiak

- vníma životnú situáciu starého a chorého alebo chudobného človeka
- uvažuje nad hodnotami, ktoré môže uskutočniť starý, chorý a hendikepovaný človek
- angažuje sa v miestom spoločenstve a rešpektuje vo svojom živote humánne princípy v duchu solidarity a lásky

kultúrne kompetencie:

Žiak

- všíma si kultúrne a náboženské prejavy iných národov, náboženstiev
- je tolerantný a empatický

existenciálne kompetencie:

Žiak

- je pripravený aktívne sa podieľať skutkami lásky na morálnom a duchovnom rámcu svojej komunity

RÁMCOVÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE PREDMET NÁBOŽENSTVO/NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

7. ročník základných škôl a 2. ročník osemročných gymnázií

Ročníková téma: SLOBODA ČLOVEKA

Dieťa začína túžiť po osamostatnení sa a po slobode. Vychádza spod krídel ochrany autority. Oslobodzuje sa od nekritického vnímania autority, ktorú doposiaľ vnímalo ako miesto istoty, bezpečia a ochrany. Objavením rozmeru slobody v sebe rozvíja vzťah k svojej osobe a k druhým ľuďom. Táto skúsenosť slobody mu umožňuje objavovať slobodné rozhodnutie pre vzťah k Bohu. Slobodným nazeraním na vzťah s Bohom je schopné vidieť vo viditeľnom svete stopy Boha, s ktorým prehľbuje vzťah v náboženskom prežívaní.

Ročníkový symbol: HOLUBICA

Ročníkový cieľ: Poznávať hranice osobnej slobody. Oceniť kresťanský pohľad na vinu a odpustenie. Osvojiť si návyky kresťanského životného štýlu.

1. téma: SLOBODA A ČLOVEK

dotácia hodín: 6 hod. s jednohodinovou časovou dotáciou /12 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

klúčové pojmy: sloboda, otroctvo, osobný exodus, Desatoro

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Opísať rozličné chápanie slobody u súčasného človeka a porovnať ho s kresťanským pohľadom. Uviesť príklady foriem otroctva súčasného človeka.

Afektívny cieľ: Zdôvodniť hranice slobody človeka na základe Desatoro. Prostredníctvom biblických príbehov vnímať, ako Boh rešpektuje slobodu človeka. Vnímať Desatoro ako výzvu k plnej slobode človeka.

Psychomotorický cieľ: Rozvíjať návyk reflexie vlastných rozhodnutí.

Obsahový štandard

Chápanie slobody
Povolanie k slobode
Otroctvo človeka
Závislosti
Exodus – cesta k slobode
Hranice slobody - Desatoro

Výkonový štandard

Žiak vie:

- na konkrétnej životnej situácii rozoznať život v slobode a v otroctve hriechu
- posúdiť potrebu Božieho zákona v živote
- definovať pojem slobody ako vnútorný stav človeka
- vysvetliť, v čom spočíva zneužitie slobody
- vymenovať dôsledky prvotného hriechu
- vysvetliť rozdiel medzi zamestnaním a povolaním
- vysvetliť pojem závislosť
- uviesť príklady rôznych závislostí
- reflektovať svoje vlastné rozhodnutia
- posúdiť a modifikovať biblické príbehy z pohľadu dnešnej doby
- rozlišovať rôzne spôsoby slobody, chápať Desatoro ako ich vyjadrenie

Rozvoj kompetencií

Komunikačné kompetencie:

Žiak

- reaguje na prečítané texty a používa ich na rôzne ciele
- dokáže viesť koordinovaný dialóg so spolužiakmi
- podporuje osvojovanie základných pravidiel verejnej komunikácie a dialógu
- vie obhájiť svoj názor slušným spôsobom

existenciálne kompetencie:

Žiak

- vysvetlí kresťanský pohľad na povolanie a zamestnanie človeka
- chápe slobodu ako vnútorný stav, ktorý je vlastný každému človeku

občianske kompetencie:

Žiak

- je pripravený niesť zodpovednosť
- odmieta závislosť ako individuálny, ale aj spoločenský defekt
- vie rozlíšiť rôzne spôsoby slobody, prikláňa sa k chápaniu slobody ako nezávislosti, ktorá je obmedzená právami druhého človeka na vlastnú slobodu

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- získava základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií
- uvedomuje si mravné rozmery rôznych spôsobov ľudského správania
- chápe Desatoro ako spoločnosťou overenú a Bohom garantovanú normu slobody

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- si vie uvedomiť priority v ľudskom živote a priame ohrozenie vlastných hodnôt
- rozumie princípom kresťanskej etiky
- uvedomuje si hodnotu spolupráce
- uzatvára a rozvíja základné zručnosti pre spoluprácu
- predchádza sociálno-patologickým javom a škodlivým spôsobom správania

2. TÉMA: SLOBODA A ROZHODNUTIA

dotácia hodín: 4 hod. s jednohodinovou časovou dotáciou /8 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

klúčové pojmy: nutnosť voľby, rozhodnutia, svedomie

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Na základe analýzy problémovej situácie vysvetliť dopad rozhodnutia. na život jednotlivca a spoločnosti. Na modelovej situácii aplikovať možnosti riešenia nežiadúcich javov.

Afektívny cieľ: Vnímať vnútorné a vonkajšie vplyvy na rozhodnutie človeka. Uvedomiť si zodpovednosť za svoje mravné rozhodnutia voči sebe, druhým ľuďom a svetu.

Psychomotorický cieľ: Rozvíjať návyk analýzy vplyvov rozhodnutí a ich dopad na život človeka a spoločnosti. Na modelovej situácii si osvojiť základné riešenie vnútorných konfliktov.

Obsahový štandard

Slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby)

Sloboda a zodpovednosť

Riešenie problémovej situácie – príbeh s mravnou dilemou

Princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka)

Výkonový štandard

Žiak vie:

- na základe analýzy problémovej situácie vysvetliť dopad rozhodnutí na život jednotlivca a spoločnosti
- definovať svedomie
- posúdiť hodnotu spravodlivosti vo svete
- vyzozprávať biblické príbehy a posúdiť ich hodnotu pre dnešný život
- vysvetliť vývoj svedomia z pohľadu vývoja človeka
- na problémových situáciách s morálnou dilemou posúdiť vývoj morálneho úsudku
- posúdiť princípy rozhodovania z pohľadu autonómnej a heteronómnej morálky

Rozvoj kompetencií

komunikačné kompetencie:

Žiak

- reaguje na prečítané texty a používa ich na rôzne ciele
- prehľbuje vzťah medzi verbálnou a neverbálnou zložkou komunikácie
- je zameraný na dopady verbálnych aj neverbálnych prejavov a je pripravený niesť zodpovednosť

existenciálne kompetencie:

Žiak

- na základe poznania vníma, aké dôležité sú rozhodnutia pre vlastný život
- je pripravený zamerať sa na pozitívne hodnoty

občianske kompetencie:

Žiak

- je pripravený vnímať životné situácie vyžadujúce zodpovedné rozhodnutie vzhľadom k sebe, k druhým ľuďom a k svetu
- pozitívne oceňuje rozhodnutie pre mravne dobrý čin
- rešpektuje rozhodnutie druhého človeka v závislosti na svedomí

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- oceňuje pravé hodnoty
- je schopný transformovať možné dopady svojich rozhodnutí
- získava základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií
- vie rozoznať na modelových situáciách žiadúce i nežiadúce konanie v spoločnosti

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- si vie uvedomiť priority v ľudskom živote a priame ohrozenie vlastných hodnôt
- rozumie princípom kresťanskej etiky
- získava základné sociálne zručnosti pri riešení zložitých situácií
- si vie uvedomiť motiváciu svojich rozhodnutí

Multikultúrna výchova:

Žiak

- reflektuje sociálne vzťahy, komunikáciu a rozhodovanie v bežných aj vypätých situáciách

3. TÉMA: BOH OSLOBODZUJE ČLOVEKA

dotácia hodín: 4 hod. s jednohodinovou časovou dotáciou /8 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

klúčové pojmy: vina, odpustenie, prirodzená morálka, hriech, pokánie

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Vysvetliť archetypálnu skúsenosť človeka s vinou a previnením v rôznych kultúrach a náboženstvách v dejinách ľudstva. Konfrontovať ju s biblickým pohľadom na uznanie viny a odpustenia. Uvedomovať si mravné rozmery svojich rozhodnutí a ich dopad voči sebe, druhým ľuďom, svetu, Bohu. Rozlišovať sviatostné a mimo sviatostné formy pokánia.

Afektívny cieľ: Konfrontovať sa so skúsenosťou viny a odpustenia. Osvojovať si kresťanský pohľad na vinu a odpustenie.

Psychomotorický cieľ: Formovať návyk správneho zaobchádzania s vinou.

Obsahový štandard

Vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky

Kresťanský pohľad na vinu a odpustenie

Zaobchádzanie s vlastnou vinou

Sociálny hriech

Chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách

Kristus oslobodzuje (formy pokánia – sviatostné i mimo sviatostné)

Výkonový štandard

Žiak vie:

- predstaviť vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky
- vysvetliť archetypálnu skúsenosť človeka s vinou a previnením v rôznych kultúrach a náboženstvách v dejinách ľudstva
- konfrontovať ju s biblickým pohľadom na uznanie viny a odpustenia
- uvedomovať si mravné rozmery svojich rozhodnutí a ich dopad voči sebe, druhým ľuďom, svetu, Bohu
- opísať postup sviatosti zmierenia
- rozlíšiť sviatostnú formu pokánia a mimo sviatostnú formu
- uviesť príklady sviatostných a mimo sviatostných foriem pokánia
- osvojovať si kresťanský pohľad na vinu a odpustenie

Rozvoj kompetencií

komunikačné kompetencie:

Žiak

- reaguje na prečítané texty a pracuje s nimi
- rozvíja efektívne stratégie komunikácie
- vie používať komunikáciu v rôznych situáciách – vie sa ospravedlniť
- vie vyjadriť vlastnú vinu

existenciálne kompetencie:

Žiak

- je disponovaný pre správne zaobchádzanie s vinou a odpustením
- sa vie konfrontovať s vlastnou vinou a je otvorený pre kresťanský pohľad na vinu a odpustenie
- vie reflektovať životné situácie v kontexte hodnôt kresťanskej etiky

občianske kompetencie:

Žiak

- vie rešpektovať svedomie druhých ľudí, neodsudzuje

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- prehľbuje a rozširuje špecifické aplikácie jazyka o sociálne zručnosti
- disponuje základnými sociálnymi postojmi
- si uvedomuje mravné rozmery ľudského správania a ich dopad na život jednotlivca a spoločnosti

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- si osvojuje kultivované správanie
- prispieva k utváraniu dobrých medziľudských vzťahov v triede i mimo nej
- utvára si pozitívny postoj k sebe samému i k druhým ľuďom

Mediálna výchova:

Žiak

- disponuje základnými pravidlami verejného dialógu a argumentácie
- vie posúdiť hodnotu slávenia a kultúru správania

4. TÉMA: REŠPEKTOVANIE VIEROVYZNANÍ

dotácia hodín: 5 hod. s jednohodinovou časovou dotáciou /10 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

klúčové slová: rešpektovanie, odlišnosti, kultúry, svetové náboženstvá, kresťanská identita

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Charakterizovať kultúry a svetové náboženstvá. Porovnať učenie svetových náboženstiev s kresťanským učením. Zdôvodniť prínos náboženstiev pre život spoločnosti.

Afektívny cieľ: Rešpektovať slobodu vierovyznania. Prejaviť záujem o poznanie pozitívnych hodnôt v každom náboženstve. Vnímať súvis medzi kultúrou a náboženstvom. Oceniť osobné korene v kresťanstve.

Psychomotorický cieľ: Zostaviť škálu hodnôt nachádzajúcich sa vo všetkých svetových náboženstvách. Formovať postoj rozvíjania kresťanskej identity.

Obsahový štandard

rešpektovanie inakosti

rozdelenie sveta podľa kultúr (myslenie kultúr)

rozdielne cesty hľadania Boha (hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo..)

putovanie po ceste predkov

Výkonový štandard

Žiak vie

- vymenovať základné monoteistické náboženstvá
- vymenovať základné polyteistické náboženstvá
- opísať základné znaky svetových náboženstiev (hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus, kresťanstvo)
- porovnať učenie svetových náboženstiev s kresťanským učením
- opísať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev
- priradiť základné symboly svetových náboženstiev
- vyjadriť úctu voči ľuďom iného vierovyznania
- rešpektovať slobodu vierovyznania
- opísať pozitívne hodnoty svetových náboženstiev
- pomenovať a zdôvodniť prínos náboženstiev pre život spoločnosti
- vysvetliť kresťanský pôvod v histórii vyvoleného národa
- pomenovať a zdôvodniť prínos kresťanstva pre život našej spoločnosti
- vyjadriť úctu k osobným koreňom vychádzajúcim z kresťanstva a identifikovať sa s nimi

Rozvoj kompetencií

komunikačné kompetencie:

Žiak

- reaguje na prečítané texty a používa ich na rôzne ciele
- zaoberá sa vnímaním hovoreného i písaného prejavu
- pozoruje kultúru písaného slova v iných vierovyznaniach

existenciálne kompetencie:

Žiak

- má základný náhľad na riešenie existenciálnych otázok svetových náboženstiev
- je otvorený pre celoživotné hľadanie pravdy
- zaujíma postoj k svojej kresťanskej identite

občianske kompetencie:

Žiak

- je otvorený pre náboženskú toleranciu v demokratickej spoločnosti
- rešpektuje zvláštnosti iných náboženstiev

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- vníma potrebu angažovanosti jednotlivca k odstráneniu predsudkov voči iným náboženstvám
- vníma princíp sociálneho zmieru a solidarity
- orientuje sa v pluralitnej spoločnosti
- využíva interkulturálne kontakty k vzájomnému obohateniu seba i druhých

Prierezové témy

Multikultúrna výchova:

Žiak

- objavuje a oceňuje kultúrne bohatstvo svojho náboženstva
- rešpektuje práva iných náboženstiev
- vníma multikulturalitu ako prostriedok vzájomného kultúrneho obohacovania
- vníma monoteistické náboženstvá ako korene a zdroje európskej civilizácie

Mediálna výchova:

Žiak

- interpretuje a kriticky hodnotí artefakty umeleckej produkcie
- hodnotí artefakty inokultúrnej umeleckej produkcie

5. TÉMA: LÁSKA AKO PRINCÍP SLOBODY

dotácia hodín: 4 hod. s jednogodinovou časovou dotáciou /8 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

klúčové pojmy: autorita, hierarchia, angažovanosť, blahoslavenstvá

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Vysvetliť blahoslavenstvá v kontexte dnešného človeka. Zdôvodniť platnosť blahoslavenstiev aj v súčasnosti.

Afektívny cieľ: Uvedomiť si, že sloboda oslobodzuje od strachu. Uvedomiť si, že nedôvera a strach je opakom viery. Uvedomiť si dôležitosť autority v spoločnosti. Oceniť angažovanosť v rodine, spoločnosti a Cirkvi. Vnímať napätie medzi vnútornou poslušnosťou k autoritám a nutnosťou odoprieť poslušnosť pri zneužití autority.

Psychomotorický cieľ: Prostredníctvom projektu formovať návyk prosociálneho správania. Formovať svedomie ako zvrchovanú normu mravnosti. Poznávať hranice osobnej slobody. Osvojovať si návyky kresťanského životného štýlu.

Obsahový štandard

sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť)

láska ako cesta k slobode (blahoslavenstvá)

sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, spoločnosti, Cirkvi)

Výkonový štandard

Žiak vie

- orientovať sa v cirkevnom členení a hierarchickom usporiadaní, vymenovať diecézy Slovenska a ich biskupov
- uvedomiť si dôležitosť autority v spoločnosti
- vnímať napätie medzi vnútornou poslušnosťou k autoritám a nutnosťou odoprieť poslušnosť pri zneužití autority
- formovať svedomie ako zvrchovanú normu mravnosti
- poznávať hranice osobnej slobody
- interpretovať texty blahoslavenstiev na chápanie konkrétnych životných situácií, ako výzvu pre kresťanské konanie vo svete a ako prejav spolupráce na rozvoji Božieho kráľovstva
- je pripravený zapojiť sa do spoločného projektu kresťanskej pomoci
- reálne oceniť vlastné dary a je pripravený použiť ich pre svoje dobro aj dobro blížnych

Rozvoj kompetencií

komunikačné kompetencie:

Žiak

- reaguje na prečítané texty a pracuje s nimi
- adekvátne komunikuje v rôznych situáciách

existenciálne kompetencie:

Žiak

- je otvorený pre pozitívne myslenie
- vníma aplikáciu blahoslavenstiev v konkrétnych životných situáciách

občianske kompetencie:

Žiak

- je zainteresovaný dianie v spoločnosti a je otvorený pre možnosť sa na ňom angažovať
- si uvedomuje potrebu žiť vo vzťahoch a podieľať sa na vzájomnej spolupráci
- akceptuje úlohu autority v spoločnosti

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- rozvíja individuálne a sociálne schopnosti

Prierezové témy:

Mediálna výchova

Žiak

- kriticky hodnotí hovorený i písaný mediálny prejav
- rozvíja citlivosť voči predsudkom a mediálnej manipulácii

RÁMCOVÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE PREDMET NÁBOŽENSTVO/NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

8. ročník základných škôl a 3. ročník osemročných gymnázií

Ročníková téma: DÔSTOJNOSŤ ČLOVEKA

Mladý človek hľadá zmysel svojej existencie. Spoznávaním svojich pozitívnych a negatívnych vlastností objavuje v sebe Boha. Úlohou vyučujúceho je pomôcť dieťaťu objaviť v sebe hodnotu jeho dôstojnosti. Objav jeho jedinečnosti a dôstojnosti mu pomáha interiorizovať postoje a hodnoty a uschopňuje ho k plnému prežívaniu osobného života a života v spoločnosti.

Ročníkový symbol: ŠATY

Ročníkový cieľ: Definovať pôvod práva človeka na život, dôstojnosť a úctu. Vnímať osobnú hodnotu človeka. Interiorizovať kresťanské postoje a hodnoty.

1. TÉMA: KTO SOM

dotácia hodín: 2 hod pre školy s polhodinou a jednohodinovou dotáciou / 4 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: sebaopoznanie, sebaoprijatie, sebaúcta

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Vysvetliť pojmy sebaúcta, sebaoprijatie a komplexy.

Afektívny cieľ: Uvedomiť si zodpovednosť za rozvíjanie svojich talentov. Eliminovať svoje komplexy.

Psychomotorický cieľ: Formovať návyk vonkajších prejavov sebaúcty. Vyjadriť vlastný názor. Trénovať sa v pozitívnom sebahodnotení.

Obsahový štandard

Sebaopoznanie (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti)

Zodpovednosť za prijaté dary

Sebaoprijatie, komplexy

Sebaúcta

Výkonový štandard

Žiak vie

- vysvetliť pojmy sebaúcta, sebaoprijatie a komplexy
- uvedomiť si zodpovednosť za rozvíjanie svojich talentov
- vyjadriť vlastný názor.
- rozvíjať návyk vonkajších prejavov sebaúcty
- eliminovať svoje komplexy
- trénovať v pozitívnom sebahodnotení.

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie komunikácii so svojim ja ako komunikácii so svedomím

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na hodnotu človeka

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje potreby a potreby iných ľudí
- uvažuje nad potrebou budovania vzťahu s inými ľuďmi

existenciálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoju jedinečnosť a objavuje svoju veľkosť
- osvojí si kresťanský pohľad na hodnotu človeka

Prierezové témy**Osobnostný a sociálny rozvoj:**

Žiak

- je schopný uvedomiť si potrebu sebazpoznávania
- je si vedomý svojich osobnostných kvalít
- je citlivý a vnímavý na svoje nedostatky
- prejavuje túžbu po osobnom raste

2. TÉMA: KTO JE ČLOVEK

dotácia hodín: 4 hod pre školy s polhodinou a jednohodinovou dotáciou / 8 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: dôstojnosť človeka, rovnosť muža a ženy

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Objaviť pôvod ľudských práv v židovsko-kresťanskej viere v jedného Boha. Sformulovať pojem dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma. Opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a rôznych historických kontextoch a porovnať ho s kresťanským pohľadom.

Afektívny cieľ: Vnímať a oceniť kresťanský pohľad pri hľadaní a akceptovaní dôstojnosti človeka. Oceniť usku-točňovanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu.

Psychomotorický cieľ: Formovať návyk vonkajších prejavov ohľaduplnosti a zdvorilosti voči opačnému pohlaviu. Prispieť k budovaniu dobrých vzťahov prejavom úcty každému človeku.

Obsahový štandard

Ľudská dôstojnosť (Gn)

Kresťanský pohľad na zdroj dôstojnosti človeka (človek stvorený na Boží obraz)

Človek ako muž a žena (úcta k človeku, dôstojnosť muža a ženy, matriarchát, patriarchát, sexizmus)

Kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom

Výkonový štandard

Žiak vie

- vysvetliť pôvod ľudských práv v židovsko-kresťanskej viere v jedného Boha
- sformulovať pojem dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma
- oceniť kresťanský pohľad pri hľadaní a akceptovaní dôstojnosti človeka
- prispieť k budovaniu dobrých vzťahov prejavom úcty každému človeku
- opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a rôznych historických kontextoch a porovnať ho s kresťanským pohľadom
- oceniť uskutočňovanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu
- rozvíjať návyk vonkajších prejavov ohľaduplnosti a zdvorilosti voči opačnému pohlaviu

Rozvoj kompetencií:**komunikačné kompetencie:**

Žiak

- rozumie verbálnej a neverbálnej komunikácii
- je schopný asertívnej komunikácie

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou
- je otvorený pre tvorivé myslenie

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na ľudskú dôstojnosť, na rovnakú dôstojnosť muža a ženy

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje potreby a potreby iných ľudí
- uvažuje nad potrebou prejavov úcty medzi mužom a ženou

existenciálne kompetencie:

Žiak

- je otvorený pre kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom

Prierezové témy**Osobnostný a sociálny rozvoj:**

Žiak

- uvedomuje si túžbu po ľudskosti
- je schopný vnímať rodové stereotypy
- uvedomuje si kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy

Multikultúrna výchova:

Žiak

- je vnímavý na postavenie mužov a žien v rôznych kultúrach

3. TÉMA: ĽUDSKOSŤ

dotácia hodín: 5 hod pre školy s polhodinou a jednohodinovou dotáciou / 10 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: utrpenie, vojna

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Klásť si otázky o príčinách a zmysle ľudského utrpenia. Na základe poznania dejinných súvislostí hľadať príčiny odvrátenej tváre ľudskosti.

Afektívny cieľ: Vnímať nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania.

Psychomotorický cieľ: Prejaviť vonkajší skutok empatie voči iným. Odmietnuť manipuláciu.

Obsahový štandard

Odvrátená tvár ľudskosti (zneužívanie, manipulácia, vojna – v minulosti a dnes, problém „spravodlivých“ vojen)

Otázky o zmysle utrpenia, pochybnosť ako miesto komunikácie, Boh ukrytý v biede sveta (bol som hladný)

Božie kráľovstvo ako kráľovstvo pokoja

Ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji)
Objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka)

Výkonový štandard

Žiak vie

- položiť si otázky o príčinách a zmysle ľudského utrpenia a hľadať na ne odpoveď
- na základe poznania dejinných súvislostí hľadať príčiny odvrátenej tváre ľudskosti
- vnímať nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania
- prejavovať vonkajší skutok empatie voči iným
- spoznať a odmietnuť manipuláciu

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie vnútornej komunikácii, kladie si otázky o zmysle utrpenia
- je schopný uvedomiť si spôsob vlastnej komunikácie v konflikte

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- je otvorený pre tvorivé myslenie

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je schopný kriticky prehodnotiť problém zneužívania, manipulácie, vojny

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na ľudskú zrelosť

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje potreby a potreby iných ľudí
- je zodpovedný k druhým

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje a uznáva hranice človeka
- dokáže sa konfrontovať s vlastnou vinou

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- je pripravený pre tvorivé riešenie konfliktov
- je schopný klásť si existenciálne otázky a hľadať na nich odpoveď
- rozvíja postoj empatie

Multikultúrna výchova:

Žiak

- akceptuje rôzne kultúry a vierovyznania
- je schopný vnímať zneužitie náboženstva pre manipuláciu

4. TÉMA: DÔSTOJNOSŤ A VÝKON

dotácia hodín: 4 hod pre školy s polhodinou a jednogodinovou dotáciou / 8 pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: mať, byť

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe jeho výkonu. Porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti.

Afektívny cieľ: Integrovať hodnoty milosrdenstva do sústavy hodnôt sociálneho cítenia spoločnosti i jednotlivca. Nadchnúť sa pozitívnymi vzormi z dejín Cirkvi.

Psychomotorický cieľ: Vytvoriť zákony „svedectva lásky“ obohacujúce spoločnosť (štát, mesto, školu, triedu).

Obsahový štandard

„Mať“ alebo „býť“

Hodnota práce a dôstojnosť človeka

Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, sociálne učenie Cirkvi)

Utrpenie – sviatosť pomazania chorých

Výkonový štandard

Žiak vie

- vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu
- porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti
- integrovať hodnoty milosrdenstva do sústavy hodnôt sociálneho cítenia spoločnosti i jednotlivca
- nadchnúť sa pozitívnymi vzormi z dejín Cirkvi
- vytvoriť zákony „svedectva lásky“ obohacujúce spoločnosť (štát, mesto, školu, triedu).

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- kladie si otázky a zisťuje odpovede
- učí sa konfrontovať s názormi druhých
- je schopný empatickej komunikácie

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie
- je otvorený pre tvorivé myslenie

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je schopný kriticky prehodnotiť problém výkonu človeka

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na hodnotu človeka bez ohľadu na jeho výkon

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť potreby trpiaceho človeka
- objavuje mravný aspekt sociálneho cítenia

existenciálne kompetencie:

Žiak

- aplikuje vo svojom živote jednotlivé prvky kresťanskej spirituality
- rešpektuje hranice človeka – utrpenie a smrť, je otvorený pre možnosti ich prekonania, ktoré ponúka kresťanská viera

Prierezové témy

Mediálna výchova:

Žiak

- osvojuje si kritický prístup k informáciám

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- vie rozlíšiť postoj mať alebo byť a je otvorený pre životný postoj „byť“
- osvojuje si kresťanský postoj na hodnotu človeka, ktorá nezávisí od jeho výkonu
- je vnímavý na utrpenie človeka

5. TÉMA: KULTÚRA ŽIVOTA

dotácia hodín: 2 hod pre školy s polhodinou a jednohodinovou dotáciou / 4 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: kultúra, kultúra života, kultúra smrti

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Zdôvodniť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru. Na podklade Svätého písma posúdiť hodnotu človeka od počatia po prirodzenú smrť.

Afektívny cieľ: Uvedomiť si kresťanské hodnoty integrované v spoločnosti. Akceptovať a preferovať život ako hodnotu. Zostaviť škálu osobných hodnôt (môj rebríček hodnôt).

Psychomotorický cieľ: Porovnať spoločenský prínos kresťanských hodnôt pre spoločnosť v porovnaní s prioritami liberalizmu. Podľa zostaveného rebríčka hodnôt v modelových situáciách demonštrovať ich vonkajšie prejavy.

Obsahový štandard

Kultúra – rozvoj človeka, rozvoj ľudskej spoločnosti

Hodnoty kultúry života a kultúry smrti (liberalizmus – relativizmus hodnôt, konzervativizmus – ochrana hodnôt)

Ľudskosť – kresťanský ideál (kresťanské vzory)

Výkonový štandard

Žiak vie

- zdôvodniť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru
- na podklade Svätého písma posúdiť hodnotu človeka od počatia po prirodzenú smrť
- uvedomiť si kresťanské hodnoty integrované v spoločnosti
- akceptovať a preferovať život ako hodnotu
- zostaviť škálu osobných hodnôt (môj rebríček hodnôt)
- porovnať spoločenský prínos kresťanských hodnôt pre spoločnosť v porovnaní s prioritami liberalizmu
- podľa zostaveného rebríčka hodnôt v modelových situáciách demonštrovať ich vonkajšie prejavy

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- kladie si otázky a zisťuje odpovede

- učí sa konfrontovať s názormi druhých
- je schopný kultúrnej komunikácie

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie
- je otvorený pre tvorivé myslenie

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je schopný kriticky prehodnotiť problém kultúry života a kultúry smrti
- je schopný kritického posúdenia princípov liberalizmu a konzervativizmu

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na kultúru života

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť potreby človeka

existenciálne kompetencie:

Žiak

- vytára si rebríček hodnôt a osvojuje si životný štýl na základe etických princípov
- je otvorený pre kresťanské hodnoty

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- je pripravený stotožniť sa s hodnotami života

Mediálna výchova:

Žiak

- je schopný kritického posúdenia liberalizmu ako relativizácie hodnôt

RÁMCOVÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE PREDMET NÁBOŽENSTVO/NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

9. ročník základných škôl a 4. ročník osemročných gymnázií

Ročníková téma: ZODPOVEDNOSŤ ČLOVEKA

Mladý človek si kladie existencionálne otázky a hľadá na ne odpovede. Vlastným výberom si zostavuje hierarchiu hodnôt, na základe ktorých si formuje životný štýl. Zaoberá sa aj otázkou viery. Je otvorený pre náboženské prijímanie rozmeru viery v nádeji, ktorú ponúka Boh človeku. Otvorenosť na náboženské nazeranie na svet vytvára priestor na formáciu osobnosti k mravnej zodpovednosti. Mladý človek sa v procese stotožnenia s kresťanskými hodnotami pripravuje na život v zodpovednej kresťanskej angažovanosti.

Ročníkový symbol: KVET

Ročníkový cieľ: Posúdiť hodnotu zodpovednosti. Uvedomiť si osobnú zodpovednosť za seba, za iných a za svet, v ktorom žijem. Formovať návyk kresťanského životného štýlu v rodinnom a spoločenskom živote.

1. TÉMA: ZODPOVEDNOSŤ

dotácia hodín: 2 hod s polhodinovou a jedn hodinou dotáciou/ 4 hod. s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: zodpovednosť

Ciele témy:

Kognitívny: Vysvetliť etymológiu pojmu zodpovednosť. Objaviť posolstvo biblického textu podobenstva o talentoch.

Afektívny: Na základe podobenstva o talentoch si uvedomiť pozvanie k zodpovednosti pre svoj život.

Psychomotorický: Formovať postoj zodpovednosti za svoj život.

Obsahový štandard

Etymológia pojmu zodpovednosť

Život – pozvanie k zodpovednosti (podobenstvo o talentoch)

Výkonový štandard

Žiak vie

- vysvetliť etymológiu pojmu zodpovednosť
- objaviť posolstvo biblického textu podobenstva o talentoch
- aplikovať podobenstvo o talentoch ako pozvanie k zodpovednosti pre svoj život
- formovať postoj zodpovednosti za svoj život

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie empatickej komunikácii a empatickému správaniu sa z pohľadu zodpovednosti človeka za človeka

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- plánuje a podieľa sa na riešení úloh s inými
- obhajuje svoj názor

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanského humanizmu pre rozvoj zodpovednosti jednotlivca a spoločnosti

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje potrebu zodpovednosti za seba a za iných
- uvažuje nad princípmi zodpovednosti

existenciálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť rozmer zodpovednosti
- objavuje kresťanský pohľad na zmysel zodpovednosti za život

Prierezové témy**Osobnostný a sociálny rozvoj:**

Žiak

- je pripravený prebrať zodpovednosť za svoj život
- dokáže obhájiť svoj názor
- je schopný empaticky komunikovať a osvojovať sa empatický postoj k ľuďom

2. TÉMA: ZODPOVEDNOSŤ ZA SEBA

dotácia hodín: 3 hod s polhodinovou a s jedn hodinovou dotáciou/ 6 hod. s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: sebarozvoj, vzory, životné hľadanie

Ciele témy:

Kognitívny: Racionálne sa konfrontovať s potrebou životných vzorov. Kriticky analyzovať ponuku mediálnych vzorov a konfrontovať svoj postoj voči vzorom.

Afektívny: Rozvíjať schopnosť seba porozumenia. Vnímať sebaocenenie a prijatie ako podmienku sebarozvoja. Z pohľadu humanizmu oceniť kresťanskú ponuku nasledovania Ježiša Krista ako životného vzoru.

Psychomotorický: Formovať postoj sebakorekcie vychádzajúcej z rovnováhy medzi potrebou originality a potrebou začlenenia sa.

Obsahový štandard

Sebarozvoj (sebaocenenie a prijatie)

Potreba životných vzorov

Korekcia mediálnych vzorov (imitovanie vzorov)

Výzva k hľadaniu a odkrývaniu životného zmyslu

Ponuka kresťanských vzorov (Jn 1,35-39)

Výkonový štandard

Žiak vie

- racionálne sa konfrontovať s potrebou životných vzorov
- kriticky analyzovať ponuku mediálnych vzorov a konfrontovať svoj postoj voči vzorom
- rozlíšiť medzi manipulačným vzorom a vzorom ponúkajúcim sprevádzanie
- rozvíjať schopnosť seba porozumenia
- vnímať sebaocenenie a prijatie ako podmienku sebarozvoja
- formovať postoj sebakorekcie vychádzajúcej z rovnováhy medzi potrebou originality a potrebou začlenenia sa
- z pohľadu humanizmu oceniť kresťanskú ponuku nasledovania Ježiša Krista ako životného vzoru

Rozvoj kompetencií:**komunikačné kompetencie:**

Žiak

- rozumie potrebu komunikácie ako potrebu sebarozvoja

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je schopný kritického pohľadu na mediálne vzory
- je schopný korekcie ponúkaných vzorov

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanstva ako cestu sebarozvoja a hľadania životného zmyslu človeka

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- uvažuje nad potrebou vzorov

existenciálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť opakovanosť archetypálnych skúseností opakujúcich sa v dejinách ľudstva
- oceňuje skúsenosť druhých ľudí - vzorov z dejín cirkvi

Prierezové témy**Osobnostný a sociálny rozvoj:**

Žiak

- vníma potrebu sebaocenenia a prijatia
- pri vnímaní potreby životných vzorov prehodnocuje ponuku kresťanských vzorov

Mediálna výchova:

Žiak

- je schopný korekcie mediálnych vzorov

3. TÉMA: ZODPOVEDNOSŤ ZA SVOJU VIERU**dotácia hodín:** 4 hod s polhodinovou a s jednohodinovou dotáciou/ 8 hod. s dvojhodinovou dotáciou**Kľúčové pojmy:** viera, nevera, kresťanská zrelosť**Ciele témy:**

Kognitívny: Analyzovať dôvody pre náboženskú vieru. Logicky zdôvodniť poverčivosť ako prejav nezrelej religiozity. Opísať znaky sekty. Porovnať sektu a Cirkev. Vysvetliť pôvod siekt a techniky manipulácie. Porozumieť vývoju reči Cirkvi v historickom kontexte. Na odkaze II. vatikánskeho koncilu predstaviť potrebu novej reči Cirkvi súčasnej spoločnosti.

Afektívny: Prijatť skutočnosť religiozity človeka ako prejavu túžby po presahu samého seba. Vnímať sekularizmus ako prejav neporozumenia reči Cirkvi.

Psychomotorický: Rozvíjať kresťanské prvky spirituality v osobnostnom raste.

Obsahový štandard

Prečo veriť? (dôvody pre vieru, dôvody pre neveru)

Poverčivosť – nesprávna forma religiozity

Nebezpečenstvo siekt a ich ponuky dnes

Vyznanie viery - rozhodnutie pre vieru

Reč Cirkvi - metaforická reč dogiem

Nová reč Cirkvi – II. vatikánsky koncil

Kresťanská zrelosť (sviatostný život)

Výkonový štandard

Žiak vie

- analyzovať dôvody pre náboženskú vieru
- prijať skutočnosť religiozity človeka ako prejavu túžby po presahu samého seba
- logicky zdôvodniť poverčivosť ako prejav nezrelej religiozity
- opísať znaky sekty
- porovnať sektu a Cirkev
- vysvetliť pôvod siekt a techniky manipulácie
- interpretovať biblické texty obsahujúce vyznanie viery Ježišových učeníkov a nájsť súvislosť s apoštolským vyznaním viery
- reprodukovať vyznanie viery ako akt dôvery
- jednoduchým spôsobom vysvetliť historický kontext vzniku apoštolského a nicejsko-caríhradského vyznania viery
- rozlíšiť jednotlivé časti vyznania viery a ich konkrétnych významov
- porozumieť vývoju reči Cirkvi v historickom kontexte
- na odkaze II. vatikánskeho koncilu predstaviť potrebu novej reči Cirkvi súčasnej spoločnosti
- vnímať sekularizmus ako prejav neporozumenia reči Cirkvi
- rozvíjať kresťanské prvky spirituality v osobnostnom raste

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- prispieva k diskusii v pracovnej skupine
- kladie si otázky a zisťuje odpovede
- formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory
- rozumie reči Cirkvi – metaforickej reči dogiem
- objavuje rozmer novej reči Cirkvi – odkazu II. Vatikánskeho koncilu

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou
- učí sa triediť a hľadať informácie

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je schopný kritického pohľadu na dôvody pre náboženskú vieru
- zaujíma sa o problém siekt
- je schopný logického zdôvodnenia poverčivosti ako prejavu nezrelej religiozity

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanstva ako cestu sebarozvoja a hľadania životného zmyslu človeka

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- uvažuje nad prínosom spirituality pre sociálnu zrelosť

existenciálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť potrebu osobného vyznania viery ako rozhodnutia pre vieru
- aplikuje vo svojom živote jednotlivé prvky spirituality

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- je otvorený pre transcendentný rozmer života
- je ochotný osvojovať si postoj kultivovanej religionistiky
- dokáže rozlíšiť a kriticky posúdiť manipulačné techniky siekt
- vníma potrebu osobného rozhodnutia pre vieru

4. TÉMA: ZODPOVEDNOSŤ ZA BUDOVANIE VZŤAHOV

dotácia hodín: 4 hod s polhodinovou a s jednohodinovou dotáciou/ 8 hod. s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: potreba lásky, ľudské vzťahy

Ciele témy

Kognitívny: Objaviť ontologickú potrebu lásky človeka k človeku a človeka k Bohu. Nájsť rozdiely medzi priateľskou láskou, láskou muža a ženy, láskou rodičovskou a láskou k Bohu. Porozumieť svojmu postaveniu v rodine a osvojiť si riešenia rodinných konfliktov.

Afektívny: Oceniť význam budovania vzťahov ako naplnenia života zmyslom. Vnímať hodnotu lásky ako proces dozrievania. Uvedomiť si riziká zneužitia túžby človeka po láske. Oceniť význam kvalitného budovania partnerského vzťahu ako základ hodnotného manželstva a rodiny.

Psychomotorický: Formovať návyk vonkajších prejavov úcty k človeku. Na modelových situáciách si precvičiť riešenia rodinných konfliktov. Zostaviť hierarchiu hodnôt v partnerských vzťahoch.

Obsahový štandard

Túžba po presiahnutí seba (ontologická potreba lásky človeka k človeku a človeka k Bohu)

Vzťahy muž a žena (Pieseň piesní)

Priateľstvo a láska

Ideál rodiny a pseudorodina

Medzigeneračné vzťahy

Výkonový štandard

Žiak vie

- objaviť ontologickú potrebu lásky človeka k človeku a človeka k Bohu
- nájsť rozdiely medzi priateľskou láskou, láskou muža a ženy, láskou rodičovskou a láskou k Bohu
- oceniť význam budovania vzťahov ako naplnenia života zmyslom
- vnímať hodnotu lásky ako proces dozrievania
- uvedomiť si riziká zneužitia túžby človeka po láske
- zostaviť hierarchiu hodnôt v partnerských vzťahoch
- oceniť význam kvalitného budovania partnerského vzťahu ako základ hodnotného manželstva a rodiny
- formovať návyk vonkajších prejavov úcty k človeku
- rozlíšiť rôzne formy spolužitia dvoch ľudí v súčasnosti
- predstaviť rodinu ako optimálne Bohom chcené spoločenstvo osôb zamerané pre dobro jej členov a na prijatie a výchovu detí

- porozumieť svojmu postaveniu v rodine a osvojiť si riešenia rodinných konfliktov
- na modelových situáciách si precvičiť riešenia rodinných konfliktov
- vie hľadať kompromis pri riešení medzigeneračných konfliktov

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- prispieva k diskusii v pracovnej skupine
- kladie si otázky a zisťuje odpovede
- formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory
- rozumie potrebe asertívnej komunikácie pri budovaní vzťahov priateľstva, v manželstve, a pri budovaní medzigeneračných vzťahov
- rozumie potrebe asertívnej komunikácie pri prekonávaní konfliktov

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je schopný kritického pohľadu na rozdiel rodiny a pseudorodiny
- je schopný kritického riešenia konfliktov vo vzťahoch

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje prínos kresťanstva pre ochranu manželstva a rodiny

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- učí sa tolerancii, ústretovosti, ale aj kritickosti k iným, učí sa chápať ich potreby a postoje

existenciálne kompetencie:

Žiak

- dokáže si uvedomiť túžbu po presiahnutí seba
- preberá zodpovednosť za sebaurčenie a sebarealizáciu, objavuje prvky zodpovedného konania pri budovaní vzťahov

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- je schopný kritického prehodnotenia pre ponuky pseudorodiny
- je pripravený stotožniť sa s ideálom rodiny
- vníma kvalitu partnerského vzťahu ako základ manželstva a rodiny
- je otvorený pre asertívne riešenie medzigeneračných konfliktov

5. TÉMA: ZODPOVEDNOSŤ ČLOVEKA ZA SVET, V KTOROM ŽIJE

dotácia hodín: 4 hod s polhodinovou a s jednoodhodinovou dotáciou/ 8 hod. s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: ekológia, angažovanosť, ekumenizmus

Ciele témy

Kognitívny: Na základe analýzy súčasných ekologických javov v konfrontácii s posolstvom biblického textu Gn

1,28-29 vyjadriť dôležitosť ekologického myslenia a správania sa človeka. Zdôvodniť potrebu angažovanosti kresťanov v politike a verejnom živote. Charakterizovať jednotlivé kresťanské denominácie na Slovensku a objaviť spoločné základy viery.

Afektívny: Vnímať potrebu ekologického myslenia človeka. Akceptovať existenciu kresťanských denominácií ako dôsledok historického vývinu. Oceniť asertívnu komunikáciu a správanie ako prejav spolupráce.

Psychomotorický: Praktizovať zručnosti triedenia odpadu v domácnosti a šetrného zaobchádzania s prírodnými zdrojmi. Osvojiť si postoj kresťanskej angažovanosti v spoločnosti a v Cirkvi. Rozvíjať postoj tolerancie ku kresťanom iných denominácií. Formovať postoj spolupráce v ekumenickom duchu v sociálnej oblasti.

Obsahový štandard

Ekológia a zodpovednosť Gn 1,28-29 (globálne problémy)
Angažovanosť kresťana v spoločnosti (politika, štátny režim)
Úloha Cirkvi v spoločnosti
Kresťanské denominácie na Slovensku
Ekumenizmus

Výkonový štandard

Žiak vie

- na základe analýzy súčasných ekologických javov v konfrontácii s posolstvom biblického textu Gn 1,28-29 vyjadriť dôležitosť ekologického myslenia a správania sa človeka
- vnímať potrebu ekologického myslenia človeka
- praktizovať zručnosti triedenia odpadu v domácnosti a šetrného zaobchádzania s prírodnými zdrojmi
- akceptovať vlastnú zodpovednosť prijatím svojej úlohy na spoluvytváraní sveta
- zdôvodniť potrebu angažovanosti kresťanov v politike a verejnom živote
- osvojiť si postoj kresťanskej angažovanosti v spoločnosti a v Cirkvi
- charakterizovať jednotlivé kresťanské denominácie na Slovensku a objaviť spoločné základy viery
- akceptovať existenciu kresťanských denominácií ako dôsledok historického vývinu
- oceniť asertívnu komunikáciu a správanie ako prejav spolupráce
- rozvíjať postoj tolerancie ku kresťanom iných denominácií
- formovať postoj spolupráce v ekumenickom duchu v sociálnej oblasti

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- prispieva k diskusii v pracovnej skupine
- kladie si otázky a zisťuje odpovede na otázky ekológie
- formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory
- rozumie potrebe ekumenického dialógu

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- učí sa učiť spoluprácou
- učí sa vyhľadávať a triediť informácie

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je schopný kritického pohľadu na otázku ekológie
- je schopný kritického pohľadu na otázku ekumenickej spolupráce
- vníma, rozpozná a pochopí existenciu kresťanských denominácií ako dôsledku historického vývinu

kultúrne kompetencie:

Žiak

- oceňuje prínos kresťanskej kultúry v ľudskej kultúre

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- prispieva k upevňovaniu medziľudských vzťahov osvojovaním postoja náboženskej tolerancie a ústretovosti

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje kresťanský pohľad na ekologickú otázku
- preberá zodpovednosť za angažovanosť v spoločnosti a Cirkvi
- oceňuje duchovné dedičstvo katolíckej Cirkvi

Prierezové témy**Environmentálna výchova:**

Žiak

- aktívne sa podieľa na ochrane životného prostredia (triedenie odpadu v domácnosti, udržiavanie čistoty v prírode, šetrenie energiami a zdrojmi)

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- je otvorený pre ekumenický dialóg medzi kresťanskými denomináciami na Slovensku
- je si vedomý prebratia zodpovednosť za angažovanosť v spoločnosti

Profil absolventa nižšieho sekundárneho stupňa**komunikačné kompetencie:**

Žiak

- prispieva k diskusii v pracovnej skupine a v triede
- kladie otázky a zisťuje odpovede
- učí sa konfrontovať s názormi druhých, počúvať a byť otvorený pre odlišnosti
- osvojuje si vhodnú argumentáciu, učí sa vypočuť spoludiskutujúceho
- formuluje otázky, porovnáva, oponuje
- formuluje a vyjadruje svoje myšlienky a názory
- rozširuje svoje kultúrne horizonty diskusiou
- učí sa reagovať primerane situácii
- je schopný uvedomiť si vlastné reakcie v konflikte
- vie vyjadriť svoj názor asertívnym nezastrašujúcim spôsobom, sformulovať „ja - správu“ a vyjadriť svoje pocity
- učí sa dešifrovať a vhodne používať symboly
- rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch a slávnostiach profánneho a náboženského života

kompetencie k učeniu sa:

- učí sa vyhľadávať a triediť informácie, vyhodnocuje výsledky svojho učenia a diskutuje o nich
- podieľa sa na spoločnej práci projektového vyučovania s použitím IKT (teleprojekty)
- učí sa učiť spoluprácou